

تا چه میزان با هر یک از عبارات های مطرح شده در ادامه، موافق هستید

1- همینطور که پیر می شوم، به نظر اوضاع بهتر از آن چیزی است که فکر می کردم.
0 مخالف 1 نه موافق نه مخالف 2 موافق

2- من در مقایسه با آنهایی که می شناسم بر شکست های زیادی در طول زندگی غلبه کرده ام.
0 مخالف 1 نه موافق نه مخالف 2 موافق

3- این روزها ملالت بارترین زمان زندگی من است.
0 موافق 1 نه موافق نه مخالف 2 مخالف

4- من به اندازه زمان جوانی شاد هستم.
0 مخالف 1 نه موافق نه مخالف 2 موافق

5- این سالها، بهترین سالهای زندگی من است.
0 مخالف 1 نه موافق نه مخالف 2 موافق

6- اکثر کارهایی که انجام می دهم خسته کننده یا یکنواخت هستند.
0 موافق 1 نه موافق نه مخالف 2 مخالف

7- کارهایی که انجام می دهم به همان اندازه جالب است که تا به حال بوده است.
0 مخالف 1 نه موافق نه مخالف 2 موافق

8- همین طور که برمی گردم و گذشته را مرور میکنم احساس رضایت خوبی پیدا می کنم.

پرسشنامه رضایت از زندگی در سالمندان (LSI-Z) - نیوگارتن و همکاران (1961)

0 مخالف 1 نه موافق نه مخالف 2 موافق

9- من از حالا برای کارهایی که میخواهم در ماه یا سال آینده انجام دهم برنامه ریزی کرده ام.

0 مخالف 1 نه موافق نه مخالف 2 موافق

10- در طول زندگی گذشته ام، اکثر چیزهای مهمی را که می خواستم بدست نیاوردم.

0 موافق 1 نه موافق نه مخالف 2 مخالف

11- در مقایسه با دیگران، غالب اوقات من شانس کمتری دارم.

0 موافق 1 نه موافق نه مخالف 2 مخالف

12- اکثر چیزهایی که می خواستم در طول زندگی بدست آورده ام.

0 مخالف 1 نه موافق نه مخالف 2 موافق

13- علیرغم آنچه عدهای از افراد می گویند، زندگی بیش از نیمی از مردم در حال بدتر شدن است.

0 موافق 1 نه موافق نه مخالف 2 مخالف

نمره کل -----

معرفی پرسشنامه رضایت از زندگی در سالمندان نیوگارتن و همکاران (LSI-Z)

یکی از شاخص‌های مهم سنجش سلامت روان در دوران سالمندی، رضایت از زندگی است. ابزاری که جهت سنجش رضایت از زندگی در سالمندان عمومیت زیادی دارد مقیاس رضایت از زندگی¹ (LSI-Z) است که در سال 1961 توسط نیوگارتن و همکاران در شهر کانزاس و با همکاری دانشگاه شیکاگو طراحی شده است. این ابزار که دارای 20 سوال است و 8 سوال آن بار منفی و مابقی بار مثبت دارند؛ این پرسشنامه با استفاده از روش‌هایی همچون مصاحبه و یا روش خودگزارش دهی تکمیل می‌شود. معمول‌ترین نسخه‌ای که مدنظر محققان قرار گرفته است ایندکس Z تجدیدنظر شده در سال 1969 توسط وود و همکاران است؛ این پرسشنامه 13 سوالی ابزار سنجش بسیاری از مطالعات مرتبط بوده است.

نمره گذاری

برای هر سوال سه گزینه موافق، نمی‌دانم و مخالف در نظر گرفته شده است. در این ابزار دو نوع سیستم نمره دهی پیشنهاد گردیده است. در طراحی اولیه پیشنهاد شده بود که برای گزینه نمی‌دانم نمره صفر و در سوالات مثبت برای گزینه موافق و در سوالات منفی برای گزینه مخالف نمره 1 و برای مابقی گزینه‌ها نیز نمره صفر منظور گردد و در مجموع، نمره رضایت از زندگی در مقیاس 0-20 مشخص شود. در سیستمی که از عمومیت بیشتری برخوردار است، نحوه نمره دهی به این صورت است که برای گزینه نمی‌دانم نمره صفر، در سوالات مثبت برای گزینه موافق نمره 2 و برای گزینه مخالف نمره 1 و در ارتباط با سوالات منفی، برای گزینه مخالف نمره 2 و برای گزینه موافق نمره 1 لحاظ می‌گردد و در کل نمره رضایت از زندگی در مقیاس 0-40 بیان می‌شود. لازم به ذکر است که در هر دو شیوه، نمره بالاتر بیانگر بیشتر بودن سطح رضایت است. LSI-A دارای فرم‌های کوتاه متعددی است که اصطلاحاً به آن ایندکس

Z اطلاق می شود. به کرات در مطالعات از ایندکس Z استفاده شده است. این ایندکس دارای نسخه 18، 8، 10، 12، 13، 16، 11 و 14 سوالی است.

برای این پرسشنامه سه روش نمره دهی مورد استفاده قرار گرفته است. روش اول سیستم 0-1 است که نمره رضایت را در مقیاس 0-13 نشان می دهد. روش دوم به صورت نمره دهی در قالب معیار لیکرت 5 گزینه ای است که در مجموع رضایت از زندگی را در مقیاس 5-65 مشخص می نماید. معمول ترین روش سیستم 0-1-2 است که رضایت از زندگی را در مقیاس 0-26 تعیین می کند. در هر سه روش نمره بالاتر نشان دهنده رضایت بیشتر است. در ارتباط با نحوه تفسیر نمره LSI-Z در مقیاس 0-26 دیدگاههای مختلفی مطرح است. محققان طراح نمرات $12 \leq$ ، 13-21 و $22 \geq$ را به ترتیب نشان دهنده سطح رضایت کم، متوسط و زیاد تلفی نموده اند. در مطالعه Sauer و Warland میانگین نمره که معادل 11/6 بوده به عنوان نقطه برش منظور گردیده است. در مطالعه Borg صدک 25 به عنوان نقطه برش تعیین شده است. Soleman نیز عدد 11/6 را به عنوان نقطه برش در نظر گرفته است. در غالب مطالعات انجام شده نیز بدون در نظر گرفتن نقطه برش از این ابزار استفاده گردیده است (به نقل از تقریبی و همکاران، 1389).

روایی و پایایی

در پژوهش تقریبی و همکاران (1389) برای تعیین روایی پرسشنامه از شیوه مقایسه گروههای شناخته شده که نوعی اعتبار سازه است استفاده گردید. در روش اعتبار سازه به شیوه مقایسه گروههای شناخته شده استناد گردید. روش Item-Total Correlation و آزمون مجدد نیز پرسشنامه 13 سوالی را پایا تشخیص دادند. نمره LSI-Z بین 5 گروه مورد نظر تفاوت آماری معنی دار داشت ($P < 0/0001$ ، $F = 121/66$) ضریب پایایی لبزار از طریق آزمون مجدد 0/93 بدست آمد.

در پژوهش تقریبی و همکاران (1389) ضریب پایایی پرسشنامه به روش آلفای کرونباخ با فرمول Unequal Spearman Brown محاسبه شد. ضریب آلفای کرونباخ این پرسشنامه 0/79 محاسبه شد. همچنین ضریب پایایی پرسشنامه به روش دو نیمه کردن با فرمول Guttman 0/78 محاسبه شد. در مطالعه وود (1969) از طریق روایی همزمان آن با LSI 0/57 محاسبه گردیده است گیبسون (2009)، ثبات داخلی این ابزار را 0/74 الی 0/83 گزارش کرده است. لیبیندو (1994)، ضریب پایایی 0/7 را به عنوان سطح قابل قبول پایایی مطرح کرد. همچنین در مطالعه مورگان (1987)، آلفا 0/74 بدست آمد.

منبع

قرب، زهرا؛ تقریبی، لیلا؛ شریفی، خدیجه؛ سوکی، زهرا، (1389)، روانسنجی فرم Z پرسشنامه رضایت از زندگی در سالمندان ایرانی، فصلنامه پیش، سال دهم، شماره اول، زمستان 1389، صص 5-13.

Wood, V., Wylie, M. L., & Sheafor, B. (1969). An analysis of a short self-report measure of life satisfaction: Correlation with rater judgments. *Journal of Gerontology*, 24(4), 465-469.

Neugarten, B. L., Havighurst, R. J., & Tobin, S. S. (1961). The Measurement of Life Satisfaction. *Journal of Gerontology*, 16(2), 134-143.

Gibson, P. R. (2009). Chemical and electromagnetic exposures as disability barriers: environmental sensitivity. *Disability & Society*, 24(2), 187-199.

Morgan, K., Dallosso, H. M., Arie, T., Byrne, E. J., Jones, R., & Waite, J. (1987). Mental health and psychological well-being among the old and the very old living at home. *The British Journal of Psychiatry*, 150(6), 801-807.